

Udenrigsministeriet

5. februar 2021

Hørings svar ang. udviklingspolitisk strategi

I forbindelse med forhandlingerne om en ny udviklingspolitisk og humanitær strategi har CKU samlet nogle tematikker af særlig interesse for CKU og vores 38 medlemsorganisationer, som vi anbefaler inkluderet:

1. Religion & Udvikling - Religion og religiøse aktørers spiller en særlig rolle for udviklingssamarbejde, det skal ikke blot anerkendes men bruges som det aktiv det er

I den nuværende forligsbelagte udviklingspolitiske og humanitære strategi Verden 2030 afspejles sammenhængen mellem Religion og udvikling som følger: *"Danmark anerkender den rolle, som religiøse ledere og trosbaserede organisationer spiller for mange samfundsudvikling, herunder i forhold til at fremme dialog, fred og forsoning. Det gælder også muligheden for at håndtere værdimæssige, religiøse udfordringer for eksempel i forhold til ligestilling."* (S. 13)

Dette foreslår vi sammen med Netværket for Religion og Udvikling¹ ændres til: *"Danmark anerkender den rolle, som religion og religiøse aktører spiller for mange samfunds udvikling, herunder i forhold til at fremme dialog, fred og forsoning. Det gælder også muligheden for at håndtere værdimæssige, religiøse udfordringer for eksempel i forhold til ligestilling. I mange tilfælde er lokale religiøse aktører aktive med indsatser før, under og efter humanitære kriser og konflikter, hvor andre aktører har forladt området. Endelig er der ofte rum for religiøse aktører, når civilsamfundets råderum er under pres.*

Bæredygtig udvikling kan kun opnås, hvis det er forankret i menneskers værdier lokalt – herunder deres tro og overbevisning. Danmark vil derfor inkludere viden om og inddragelse af religion og religiøse aktører i udviklingssamarbejdet for udnytte det fulde potentiale for at skabe bæredygtig forandring og udvikling og dermed opnå Verdensmålene."

¹ ADRA Danmark, Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde, Danish Muslim Aid, Danmission og Folkekirkens Nødhjælp

Internationalt har kirker og kirkelige organisationer fra starten taget stort ejerskab til Verdensmålene. Kirkens tilstedeværelse overalt i udviklingslande, i de fjerneste egne såvel som på nationalt, regionalt og internationalt giver en unik mulighed for at bekæmpe fattigdom, kæmpe for retfærdighed, mobilisere og skabe social forandring. Det tætte forhold til lokalsamfundet og det stærke engagement for og med marginaliserede gør kirken til garant for 'Leave no one behind' princippet for verdensmålene.

Indenfor religion- og udviklingsfeltet har Danmark gjort sig konkrete erfaringer og er ved at opbygge organisatorisk kapacitet til at løfte feltet. Dette gøres f.eks. gennem dansk deltagelse i det internationale Partnerskab for Religion og Udvikling (PaRD), hvor Danmark sammen med andre stater og civilsamfundsaktører indsamler viden og erfaringer om, hvordan religion på godt og ondt påvirker udviklingssamarbejdet om opnåelse af Verdensmålene. I 2019 påtog Danmark sig rollen som vært ved PaRD's årlige møde og der er udpeget en fuldmægtig til at indgå i samarbejde med det danske Netværk for Religion og Udvikling samt repræsenterer Danmark i PaRD. Forståelsen af religion og religiøse aktører og arbejdet med dem er helt centralt i opnåelsen af verdensmålene. Mere end 80% af verdens befolkning definerer sig som religiøse. På verdensplan er trosbaserede organisationer storleverandør af uddannelse og sundhedsydelser.

CKU anbefaler at dette arbejde forankres i en ny udviklingspolitisk og humanitær strategi.

2. Fattigdomsbekæmpelse og en rettighedsbaseret tilgang, herunder religiøse ledere og aktører som 'moral 'duty bearers', gennem langvarige partnerskaber og lokal forankring

CKU ønsker at en ny udviklingspolitisk og humanitær strategi fastholder fattigdomsbekæmpelse og en menneskerettighedsbaseret tilgang, som det overordnede formål, hvor langvarige partnerskaber og lokal forankring er nøglen til opnåelse af bæredygtige forandringer. I relation til dette er det centralt, særligt i skrøbelige situationer at religiøse ledere og aktører spiller en rolle som 'moral duty bearers'.

3. Demokrati og menneskerettigheder, herunder, ligestilling, tros- og religionsfrihed, civic space

Demokrati og menneskerettighederne bør have en central placering i den nye strategi. I arbejdet for demokrati og menneskerettigheder er retten til tanke- samvittigheds- og religionsfrihed central. Uden frihed til at tænke og tro frit og handle på baggrund af sin overbevisning intet

demokrati. Danmarks arbejde med beskyttelse og fremme af tros- og religionsfrihed for alle skal fastholdes og fortjener stor ros også i tider hvor religiøs identitet ofte bruges mod minoriteter og opposition.

Verdensmålenes understregning af at ingen må lades tilbage, er central. Politisk korrekthed må ikke få os til at tie om forfølgelse af kristne. Når dette er sagt er det vigtigt for CKU at understrege at vi som medmennesker først og fremmest skal se hinanden som sådan og kæmpe for andres ret til at tænke og tro efter deres overbevisning såvel som at handle efter den.

Det er vigtigt at en dansk tilgang understreger, at tros- og religionsfrihed er en menneskerettighed, der beskytter mennesker, ikke deres idéer, guder og religioner. Det handler i bund og grund om frihed til at tro, tro om igen og ikke at tro. Tros- og religionsfrihed begrænser sig altså ikke til én religiøs overbevisning, men er en universel menneskeret og skal fremmes som sådan.

I Center for Kirkeligt Udviklings samarbejde glædes vi over, at der på finansloven er afsat 5 millioner kroner i 2021 og indikeret, at et tilsvarende beløb er afsat for de følgende år. Det er få midler, når man anskuer de massive udfordringer, der knytter sig til tros- og religionsfrihed på globalt plan. Ved at gøre tros- og religionsfriheden til en tværgående prioritet i en ny udviklingspolitisk og humanitær strategi kan erfaringerne fra indsatser hvor tros- og religionsfriheden er en målrettet prioritet bringes i spil.

Tanke- og religionsfriheden kædes i nogle tilfælde sammen med regeringens indsats for civilsamfundets råderum og nævnes som centralt i opbygningen og beskyttelsen af levende mangfoldige demokratier. Dette er en utrolig vigtig pointe, der også overses hos centrale aktører. Karikeret kan man sige, at vi som danskere har været forhippede på at fremme den fri tale, ytringsfriheden uden først at understrege, og dermed fremme tanke- og trosfriheden. Tanke- samvittigheds- og religionsfriheden er bl.a. friheden til at forstille sig alternative måder at indrette samfundet på. Det er således vigtigt, at vi fra dansk side står fast på, at man ikke kan differentiere menneskerettighederne, og at udøvelsen af "mine rettigheder" ikke må begrænse andres, såvel som andres udøvelse ikke må begrænse mine.

CKU anbefaler at en ny udviklingspolitik og humanitær strategi anvender en tilgang, hvor det er de konkrete begrænsninger i konteksten, der udgør der udgør baggrunden for indsatser og ikke snæver definition af 'civilsamfundets råderum, hvor kun forsamlings-

forenings- og ytringsfrihed medtages. Retssikkerhed, tanke-, samvittigheds-, og religionsfriheden samt bevægelsesfrihed er lige så centrale for aktive mangfoldige civilsamfund og levende demokratier.

I forhold til kvinders ligestilling og rettigheder anbefaler CKU at følgende to formuleringer tages med i et afsnit om ligestilling:

”Lokale religiøse ledere, institutioner og organisationer kan spille en vigtig rolle i forhold til at stoppe kønsbaseret vold, og sikre opbakning til kvinders rettigheder og forebyggelse af voldelig ekstremisme. Mange steder i verden har befolkningen større tiltro til religiøse aktører end til f.eks. sekulære NGOer eller statslige institutioner. Religiøse aktører har ofte et stort netværk og er solidt forankrede i lokalsamfundet, og kan adressere også kræfter der er imod ligestilling.”

”Rundt omkring i verden er der mange religiøse aktører, der allerede arbejder aktivt for at fremme kvinders rettigheder, herunder f.eks. kirker, trosbaserede organisationer, religiøse kvinderettighedsaktivister, og repræsentanter for religiøse minoriteter. De er ofte under pres, ikke bare fra staten men også fra andre religiøse aktører, der modsætter sig kvinders rettigheder. I danske indsatser for at styrke civilsamfundet skal vi inkludere religiøse aktører på lige fod med sekulære aktører.”²

4. Fred og forsoning (triple nexus)

I CKU sammenkæder vi arbejdet for tros- og religionsfrihed med freds- og forsoningsarbejdet. En ny udviklingspolitisk og humanitær strategi bør satse på at forebygge religiøse og etniske konflikter bl.a. ved blandt andet gennem fortalervirksomhed at fremme respekten for friheden til tanke, samvittighed, og tro. Det er helt centralt, at der opbygges kapacitet og kompetence både hos myndigheder og civilsamfund i, hvordan forebyggelsen af konflikter, herunder specifikt nye religiøst legitimerede og etnisk baserede folkemord, kan integreres i vores udviklings samarbejde og humanitære indsatser. Ved at fremme respekt for friheden til at tænke og tro kan arbejdet for tros- og religionsfrihed netop demontere potentielt voldelige konflikter. Læren fra ”aldrig mere Holocaust” betyder også, at vi skal handle, før katastrofen indtræffer. Det er ikke bare mere humanitært, men også mere effektivt. Vi håber, at disse aspekter bliver indarbejdet i flere af Danmarks fredsstærkende indsatser, som fx arbejdet i Sahelregionen, hvor regeringen i 2019 har investeret i en militær indsats, der med fordel kunne suppleres med en prioritering af indsatser, der fremmer trosbaserede aktørers fredsarbejde med tros- og religionsfrihed i centrum.

² Input indsendt af ADRA Danmark, Center for Kirkeligt Udviklings samarbejde, Danish Muslim Aid, Danner, Folkekirkens Nødhjælp og KVINFO.

5. Lokalisering

Ovenstående vægtning af freds- og forsoningsarbejdet skal indtænkes i en triple nexus tilgang, hvor finansieringen også gøres fleksibel med henblik på at skabe de nødvendige synergier. I naturlig forlængelse heraf og i kraft af langvarige partnerskaber foreslår CKU, at der tilføjes en øget grad af lokalisering både af beslutningskompetencen og inddragelse af lokale partnere og strukturer der er til stede i det langsigtede udviklings samarbejde så vel som før, under og efter en humanitær krise.

Tak for muligheden for at bidrage, og vi ser frem til den videre dialog.

Med venlig hilsen

Peter Blum Samuelson
Sekretariatschef

Tlf: 8172 4001
Mail: pbs@cku.dk